

Územní studie krajiny obce s rozšířenou působností Blansko

zkušenosti s využitím

Ing. arch. Zita Řehůřková

5. WORKSHOP POŘIZOVATELŮ A PROJEKTANTŮ K ÚZEMNÍ STUDII KRAJINY

3.12.2021

Základní údaje o ÚSK ORP Blansko

- ▶ **Zpracovatel:** AQUATIS a.s., Botanická 834/56, 602 00 Brno, IČO 46347526
- ▶ **Zadavatel:** město Blansko, nám. Svobody 32/3, 678 01 Blansko
- ▶ **Pořizovatel:** Městský úřad Blansko, odbor stavební úřad, oddělení územního plánování a regionálního rozvoje

- ▶

Počet obcí:	43
Počet katastrálních území:	59
Rozloha:	35 141 ha
Počet obyvatel k 30.06.2021:	57 045

- ▶ **Webové stránky:** <https://www.blansko.cz/mestsky-urad/odbor-stavebni-urad/uzemni-studie-krajiny-orp-blansko#obsah>

Průběh pořizování ÚSK ORP Blansko

- ▶ Zahájení prací: říjen 2017
Předání konečného návrhu: 26.03.2019
Vložení do evidence územně plánovací činnosti: 10.04.2019
- ▶ ÚSK byla zpracována v rozsahu správního území ORP Blansko na základě zadání, které bylo zpracováno v souladu s Metodickým pokynem k vypracování zadání ÚSK, v únoru 2016
- ▶ Zpracování dokumentace ÚSK bylo rozděleno do tří etap. I. etapa - doplňující průzkumy a rozborů, II. etapa - návrh ke konzultaci s představiteli samospráv obcí ORP Blansko, III. etapa - konečný návrh
- ▶ V průběhu zpracování byla ÚSK konzultována s příslušnými dotčenými orgány a s představiteli samospráv všech obcí ORP Blansko formou společného semináře a dotazníkového šetření

Využití ÚSK ORP Blansko v praxi pořizovatele

Dokument je poměrně rozsáhlý ...

V pořizovatelské praxi je využívána pouze III. část (konečný návrh) kapitola 5.3 „Návrh rámcových podmínek a doporučení pro opatření v území“ a informace z hlavního výkresu

- ▶ V zadání územních plánů a jejich změn a ve Zprávě o uplatňování územního plánu s pokyny pro zpracování návrhu změny, ve kterých je vložena nová kapitola pod názvem „Požadavky vyplývající z ÚSK ORP Blansko“.
V této kapitole jsou podle hlavního výkresu uvedeny zjištěné jevy v konkrétní obci a popsány požadavky na případné řešení v územních plánech nebo jejich změnách
- ▶ Při posuzování záměrů v závazném stanovisku orgánu územního plánování
- ▶ V poslední aktualizaci ÚAP 2020, ve které byly zařazeny nové jevy, které byly doporučeny územní studií krajiny k doplnění

Manuál pro uživatele ÚSK- příklad využití

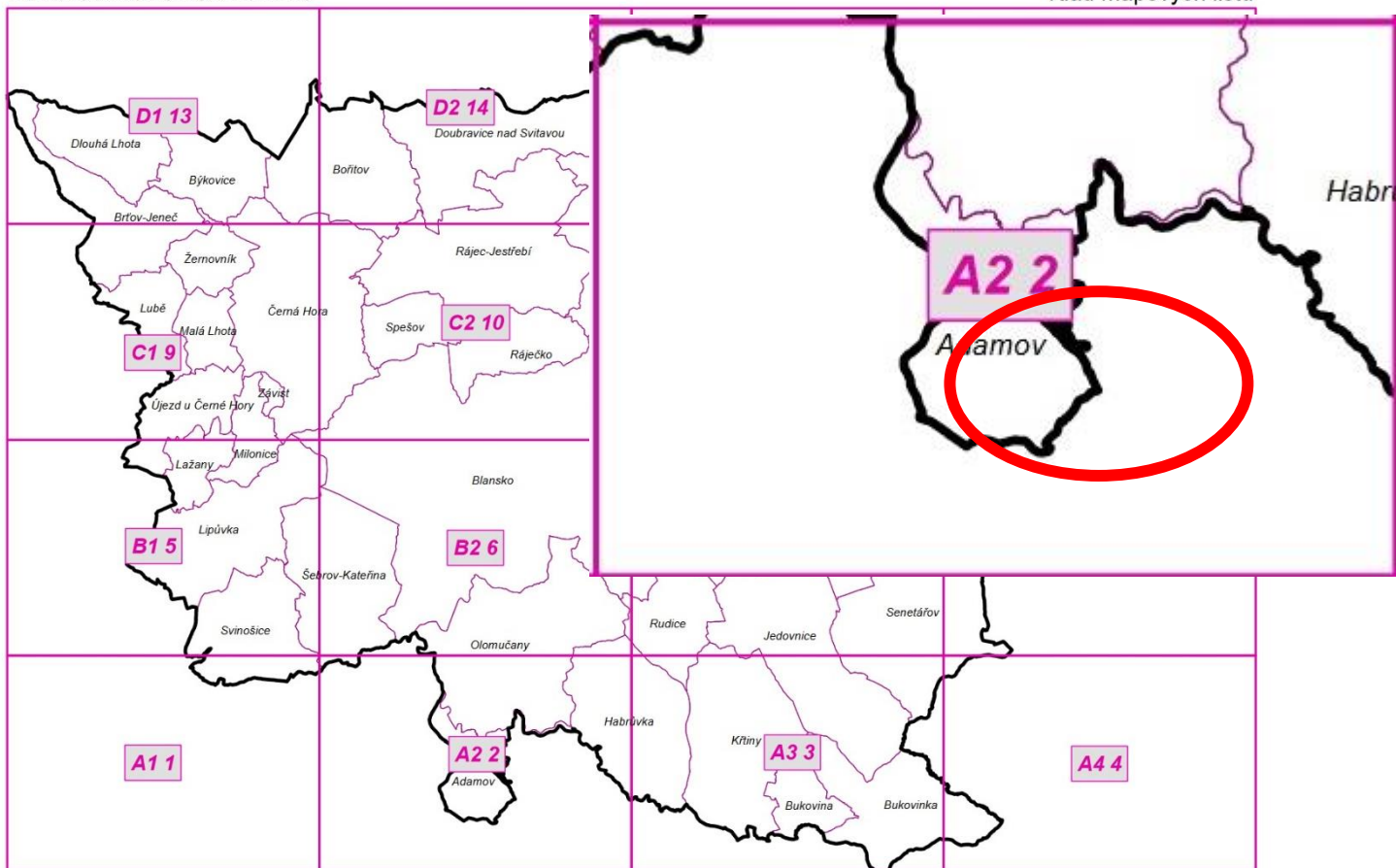
- ▶ Projektanti ÚSK na požádání Pořizovatele zpracovali tzv. „manuál pro uživatele“ pro vyhledávání rámcových podmínek a doporučení k opatřením pro jednotlivé obce zejména pro potřeby **územního plánování**. ÚSK nebyla zpracována pro jednotlivé obce.
- ▶ Grafická část
 - ▶ 1. Vyhledání konkrétní obce
 - ▶ 2. Zobrazení příslušného listu v hlavním výkresu
 - ▶ 3. Vyhledání jevů nacházejících se v k.ú. obce v legendě hlavního výkresu
- ▶ Textová část
 - ▶ 1. Zjištění rámcových podmínek a doporučení
 - ▶ 2. Bližší informace k rámcovým podmínkám a doporučením

Manuál pro uživatele ÚSK- příklad využití

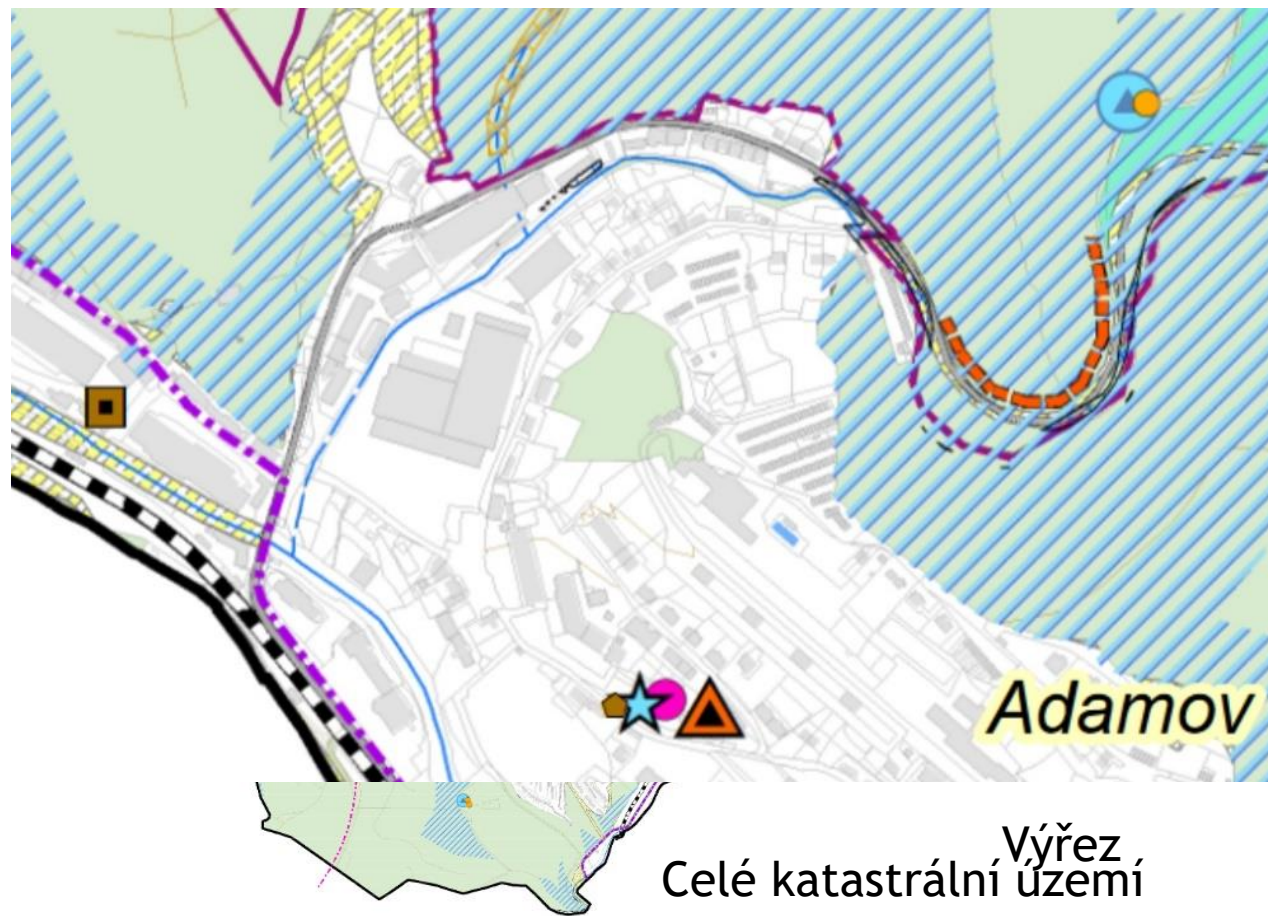
► Vyhledání konkrétní obce

Klad mapových listů pro výkresy A a C (1:10 000)

Manuál pro uživatele ÚSK- příklad využití

- ▶ Zobrazení příslušného listu v hlavním výkresu (např. město Adamov)

MĚSTO
BLANSKO

Manuál pro uživatele ÚSK- příklad využití

- Vyhledání jevů nacházejících se v k.ú. obce v legendě hlavního výkresu

Převzaté jevy <ul style="list-style-type: none">ORP BlanskoParcely KNBudovyHranice obceHranice k.ú.Silnice I. třídySilnice II. třídySilnice III. třídyCestaPěšinaŽelezniceVodní plochyVodní tokyVodní toky podzemní/zatrubněnéLesy	Ochrana hodnot <ul style="list-style-type: none">Ochrana estetická<ul style="list-style-type: none">OchranaPark, art.VýznamVýznamZástavbaZástavbaNavržen dominantKomponPohledOchrana historická<ul style="list-style-type: none">Poutní m.KulturníKulturníLesnickýLesnickýZanikláZajímavUcelenýOchrana přírodní<ul style="list-style-type: none">OdběryOchranaCenné k.BiotopeNiva vod.Niva bez.Niva občasn.Kvalitní zemědělské půdy<ul style="list-style-type: none">I. třída ochranyII. třída ochrany	Ochrana přírodních hodnot <ul style="list-style-type: none">Odběry vody pro lidskou spotřebuOchrana lesních pramenišťCenné lesní biotopyBiotope s vysokou ekologickou hodnotouNiva vodohospodářsky významného tokuNiva bezejmenného tokuNiva občasného tokuKvalitní zemědělské půdyI. třída ochranyII. třída ochrany	snížení ohrožení a předcházení rizikům v krajině <ul style="list-style-type: none">sva silničního obchvatu s novým objektemvodí koupacích oblastína ČOV nebo pomocí svozů na blízkou ČOVř k roku 2030v krátkodobém výhledu k roku 2025zaci tokuvní podruží nadržst točíchSPÚstřeníplošná opatřenířinová opatřenířní opatřeníže s nutností nápravného řešeníya orientace v krajiněv krajinějektu v krajiněřnice D43běhu pěší a motorové dopravy
---	--	--	---

Výřez legendy

Transormace brownfield

- Brownfields z ÚAP
- Brownfields doplněné z dotazníků

Celá legenda

MĚSTO
BLANSKO

Manuál pro uživatele ÚSK- příklad využití

- ▶ Uvedení zjištěných jevů v příslušné kapitole zadání, případně Zprávy o uplatňování ÚP a doplnění případných požadavků na řešení:
- ▶ Příklad: Zpráva o uplatňování ÚP Adamov s pokyny pro zpracování návrhů změn- kapitola 5.2:

5.2 Požadavky vyplývající z Územní studie krajiny ORP Blansko

Územní studie krajiny ORP Blansko (ÚSK), která byla předána 26.03.2019 a schválena její možnost využití 09.04.2019, je zveřejněna na odkaze:

<https://www.blansko.cz/meu/odbor-stavebni-urad/uzemni-studie-krajiny-orp-blansko>

Dle hlavního výkresu ÚSK byly ve správním území vytipovány níže uvedené jevy, pro které jsou v textové části v kapitole 5.3 „Návrh rámcových podmínek a doporučení pro opatření v území“ přiřazeny podmínky využití a doporučená opatření.

Jedná se o:

- Ochrana přírodních hodnot - ochrana lesních pramenišť, niva bezejmenného toku, niva občanského toku, biotopy s vysokou ekologickou hodnotou,
- Ochrana estetických hodnot – pohledově významné horizonty
- Ochrana historických a kulturních hodnot – poutní místo, hodnotný objekt nadmístního významu, hodnotný objekt místního významu
- Transformace brownfields – plochy brownfield – plocha dle ÚP OM20

Výše uvedené jevy byly v platném ÚP z větší části zaznamenány a navrženy podmínky využití. Pro řešení změn požadavky nevyplývají.

MĚSTO
BLANSKO

Manuál pro uživatele ÚSK- příklad využití

- ▶ Zjištění rámcových podmínek a doporučení
- ▶ Bližší informace k rámcovým podmínkám a doporučením

Rámcové podmínky a doporučení

ÚZEMNÍ STUDIE KRAJINY ORP BLANSKO	
NÁVRH RÁMCOVÝCH PODMÍNEK VYUŽITÍ A RÁMCOVÝCH DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ	
NÁVRH OCHRANY A ROZVOJE HODNOT KRAJINY A VYUŽITÍ KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ	
Podmínky využití	Doporučení pro opatření
Ochrana přírodních hodnot – zvláště chráněných území a významných krajinných prvků (VKP) – kap. 2.2.1	
Ochrana zvláště chráněných území se řídí zákonem 114/1992 Sb. a dílčími požadavky stanovenými plánem péče o zvláště chráněná území.	Významné krajinné prvky by měli být chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. V praxi se může jednat i o méně závažné zásahy a ten, kdo zásah zamýšlí, je povinen požádat o závazné stanovisko vždy, když je zde pouhá možnost takového ovlivnění.
Ochrana přírodních hodnot – zabránění fragmentace přírodních prvků – kap. 2.2.1	
Souvislé lesní porosty a zvláště pak plochy migračně významných území a dálkových migračních koridorů by měli být chráněny proti změnám využití území.	
Ochrana přírodních hodnot – fragmentace zemědělské krajiny, ÚSES – kap. 2.2.1	
	Účelným nástrojem fragmentace je realizace navržených ploch ÚSES a ochrana stávajících ekologicky aktivních krajinných prvků.
Ochrana historických a kulturních hodnot – památky – kap. 2.2.2.1	
V ÚP důsledně vymezovat historické objekty v krajině včetně objektů, které nejsou památkově chráněné a jejich ochranu zakotvit do podmínek využití ploch.	

Územní studie krajiny ORP Blansko
171089

2.2 Návrh konkrétních opatření na ochranu a rozvoj jednotlivých zjištěných hodnot

2.2.1 Přírodní hodnoty

V rámci návrhové etapy byly vymezeny segmenty krajiny s aktuálním nebo očekávaným potenciálem pro možné vymezení významného krajinného prvku registrovaného. Výběrová kritéria lze označit jako relativní, neboť u posouzení významnosti krajinného prvku byl vždy brán v potaz vedle jeho krajinné ekologické hodnoty také jeho relativní význam v krajině. V územích intenzivně zemědělsky využívaných chudých na krajinné prvky s trvalou vegetací byly mezi potenciálně významné části krajiny vymezeny i krajinné ekologicky méně významné segmenty, jejichž význam však umocnila okolní krajina. Prvky s potenciálem pro vymezení a registraci v kategorii významný krajinný prvek registrovaný byly vymezovány i v rámci ploch významných krajinných prvků „ze zákona“.

Vedle výše popsaných segmentů bylo zpřesněno vymezení migračně významných území a plošně vyjádřeny migračně významné koridory. Vymezeny byly také nivy jako významné krajinné prvky.

Územní systém ekologické stability který je základem pro udržení a rozvoj biodiverzity území byl v návrhové etapě studie doplněn a provázán s řešením v relevantních dokumentacích (ÚAP, územní plány, KoPÚ), byly upraveny nejvýznamnější nesrovnalosti a nedostatky vymezení.

2.2.2 Historické a kulturní hodnoty

2.2.2.1 Nemovitě kulturní památky, památky místního významu

Die Památkového katalogu Národního památkového ústavu se v ORP Blansko nachází celkem 169 kulturně významných objektů, z toho 96 s právní ochranou. Specifikem ORP Blansko je větší množství objektů spojených se zpracováním vápence (vápenky v Sošůvce, Lipovci, Holštejně, vápenické pece v Josefovském údolí) a zpracováním železa (např. pec Františka ve Staré huti, huť Klamovka v Blansku). S rozvojem průmyslu v 19. století pak souvisí vznik souboru novogotických památek v Adamově (fara, hřbitov, kostel sv. Barbory) a výstavba železniční tratě (kulturní památkou je objekt železničního tunelu u Olomučan).

Nejvýznamnějším památkami, které jsou prohlášeny národní kulturní památkou, jsou putní kostel Jména Panny Marie ve Křtinách, zámek Rájec nad Svitavou, železárna Stará huť a Světlý oltář v kostele sv. Barbory v Adamově.

Chráněným územím je památková rezervace Stará Huť u Josefovského údolí u Olomučan, soubor technických památek

Pro účely územní studie byly kulturní památky a další hodnotné objekty rozčleněny dle významu pro utváření sídel a krajiny.

Významné kulturní památky a historické objekty – kulturní památky/hodnotné objekty nadmístního významu, které ovlivňují obraz krajiny, jsou především bývalá Slechtická sídla, církevní památky a v tomto území i technické památky.

Kulturní památky/hodnotné objekty místního významu jsou kostely a další významné budovy v obcích, které se projevují v obrazu krajiny svým dominantním působením. Dále jsou to také drobné objekty v krajině, které utvářejí krajinný ráz, někdy jen lokální obraz krajiny, ale přesto mohou nést významnou informaci (křížovatka cest, konec katastrálního území, zdůraznění přirozené dominanty pro lepší orientaci v krajině apod.) V tomto smyslu není významná jejich historická hodnota (kategorie

MĚSTO
BLANSKO

Využití ÚSK v praxi vybraných dotčených orgánů

- ▶ **Městský úřad Blansko, odbor životního prostředí - z hlediska ochrany přírody:**
Do ÚSK příslušný referent odboru pouze nahlédne pouze dle potřeb, považuje jej za obecný dokument, pro svou práci využívá vlastní oborové dokumenty, které jsou podrobnější a zaměřeny na konkrétní problematiku
- ▶ **Krajský pozemkový úřad pro Jihomoravský kraj, Pobočka Blansko:**
ÚSK pro svou práci nevyužívá, ví o jeho existenci, významně však oceňuje spíše územně analytické podklady
- ▶ **Agentura ochrany přírody a krajiny ČR regionální pracoviště Jižní Morava, oddělení Správa CHKO Moravský kras:**
ÚSK pro svou práci nevyužívá, ví o jeho existenci, pro svou práci využívá dokumentaci "Preventivní hodnocení krajinného rázu v CHKO Moravský kras", která je podrobnější a lépe vyhovuje potřebám dotčeného orgánu

Závěr - shrnutí

- ▶ Pro potřeby územního plánování je vhodnější návrh rámcových podmínek a doporučení pro patření v území uvádět zvlášť pro každou obec, nejen pro celé území ORP, vyhledávání jevů pro konkrétní obec dle hlavního výkresu je „detektivní“ práce
- ▶ Dotčené orgány v ORP Blansko využívají ÚSK minimálně, nebo vůbec
- ▶ Možnosti využití ÚSK dalšími subjekty (např. obce, hospodařící subjekty, sdružení, spolky apod.) nebyly zjišťovány

Děkuji za pozornost

- ▶ Ing. arch. Zita Řehůřková
referentka oddělení územního plánování a regionálního rozvoje odboru Stavební úřad, Městský úřad Blansko
email: rehurkova@blansko.cz
tel.: 516 775 712

- ▶ Spolupráce Mgr. Tomáš Kvíčala
referent GIS oddělení územního plánování a regionálního rozvoje odboru Stavební úřad, Městský úřad Blansko
email: kvicala@blansko.cz
tel.: 516 775 714

MĚSTO
BLANSKO